

Vararehtori Saara Lampelo

Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymisen parantaminen Lounais-Suomessa

1. Tausta

Turun ja Satakunnan ammattikorkeakouluissa on vieraskielisiä koulutusohjelmia, joissa opiskelee lukuisia eri kansallisuuksia erilaisin kulttuuri- ja kielitaustoin. Kansainvälistyvä korkeakoulukenttä luo mahdollisuuksia, mutta myös kehittämiskohteita. Turun ammattikorkeakoulussa on havaittu kehitystarpeita koskien kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden ohjausta, kielellisten valmiuksien parantamista sekä harjoittelu- ja työpaikkojen saamista. Yleisinä ongelmina on tunnistettu muun muassa seuraavia ilmiöitä:

- Tutkintoajat pitkittyvät tai tutkintoja ei suoriteta loppuun
- Harjoittelupaikkoja on vaikea saada
- Suomen kielen osaamisen puuttuminen
- Opiskelija ei saa työpaikkaa tai työ ei liity opiskeltavaan alaan
- Opiskelijoiden keskeyttämistä on poikkeuksellisen korkea

Ongelmien syyt voidaan tiivistää kolmeen pääkohtaan:

- Toisin kuin paikallisilla opiskelijoilla, kansainvälisiltä tutkinto-opiskelijoilta puuttuu henkilökohtaiset verkostot ja heidän alueellisen elinkeino- ja muun työelämän tuntemuksensa on heikko.
- Kansainvälisen tutkinto-opiskelijat tulevat erilaisista kulttuuritaustoista ja yhteiskuntarakenteista, joissa työ- ja sosiaalisen elämän normit sekä lainsäädäntö poikkeavat merkittävästi suomalaisista.
- Kansainvälisillä tutkinto-opiskelijoilla on vaikeuksia suomen kielen oppimisessa. Formaalin kielenopetuksen lisäksi tulisi suomea osata myös arki- ja työpäivän tilanteissa.

Turun ammattikorkeakoulussa on haluttu paneutua näiden ongelmien ratkaisumallien kehittämiseen ja löytää *tehokkaita ja täsmällisiä toimenpiteitä* nuorten tilanteen parantamiseksi ja ongelmakohtien ratkaisemiseksi. *Projekti kokoaa yhteen* kokonaisuuteen ammattikorkeakoulun sisällä jo toimivia tuki- ja ohjauspalveluja, *sekä täydentää* niitä kehittämällä uusia työllistymistä parantavia toimenpiteitä. *Yhteen* kokonaisuuteen *kokoaminen tehostaa vaikuttavuuden seurantaa, poistaa päällekkäisyyksiä ja luo synergiaa*. Päätaavoite on, että nuori *valmistuu, kasvaa ammatillisesti* opiskelunsa aikana suomalaisen työelämään, tietää Suomen työ- ja yleisestä lainsäädännöstä ja sen noudattamisesta, *integroituu* sosiaaliseen ja kulttuurilliseen ympäristöön, sekä yhteiskuntaan, ja valmistuttuaan *työllistyy* Suomeen tuoden ammatillista osaamistaan alueelliselle elinkeino- ja muulle työelämälle.

2. Tavoitteet

Yhteistyöhankkeen kokonaisvaikuttavuustavoitteena on kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden valmistuminen ja työllistyminen Lounaisrannikolle. *Yhteistyö SAMKin kanssa antaisi lisäarvoa, joka näkyisi työllistymisvaikutuksena ja korkeakoulujen toiminnan kustannustehokkuutena*. Vaikuttavuutta lisäisi mm. alueellisen laajentumisen kautta saatava kattavampi harjoittelupaikka- ja työnantajaverkosto. Kustannustehokkuutta ja laatua lisäisi myös yhteisten käytänteiden luonti ja toteutus.

Hanke-ehdotus TUAMK-SAMK yhteistyöprojekti
Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymisen parantaminen Lounais-Suomessa

Vararehtori Saara Lampelo

Taulukko yksi summaa yhteen osatavoitteet ja niiden odotetut vaikuttavuudet:

Osatavoitteet	Odotettu vaikuttavuus
Kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille kehitetyt neuvonta- ja ohjaustoiminnot, joilla tuetaan opiskelijan opiskeluaikaista toimintaa laaja-alaisesti ja puututaan varhain havaittuihin opiskelun viiveisiin poistamalla niiden syitä	Nopeutetaan tutkintojen valmistumista, vähennetään keskeyttämiä
Kehitetään hyviä käytänteitä, joilla tuetaan ja vahvistetaan opiskelijan työelämässä ja arjessa käytetyn suomenkielen oppimista	Auttaa opiskelijaa integroitumisessa suomalaiseen työ- ja arkielämään, lisätään työllistymistä Lounais-alueella
Opiskelijoille järjestetään perusopetusta ja oppimistilanteita suomalaisesta kulttuurista, yhteiskunnasta, lainsäädännöstä ja normeista	Valmiudet suomalaiseen työ- ja arkielämään lisäävät työllistymistä Lounais-alueella
Opiskelijoille levitetään opintojen alusta alkaen tietoutta Lounaisrannikolla toimivista työnantajista, niiden tavasta rekrytoida ja niistä seikoista (osaaminen, asenne, käyttäytyminen jne.), joita työnantajat arvostavat rekrytoidessaan työntekijöitä	Opiskelijoilla on realistinen käsitys Lounaisrannikon työtilanteesta ja tietous kehittää omia työnsaantivalmiuksia, sekä keinoja selviytyä Suomen kansainvälistyvässä työelämässä, lisätään työllistymistä
Lounaisrannikon työnantajat saavat vahvat verkostot alueensa korkeakouluihin ja luovat rekrytointimahdollisuuksia kansainvälisiin opiskelijoihin	Lounaisrannikon työnantajat voivat lisätä kansainvälistä tietämystään toimintansa kehittämisessä ja vahvistaa kansainvälisiä verkostojaan myyntinsä kasvattamisessa

Taulukko 1: Osatavoitteet ja odotettu vaikuttavuus

3. Organisointi

Turun ammattikorkeakoulussa on käynnistetty kokonaistoimenpideohjelma, jossa kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden valmistumista ja työllistymistä vauhdittavia, tunnistettuja kehittämiskohteita parantavia toimenpiteitä, kehitetään ja toteutetaan. Käynnistävää toimintaa halutaan laajentaa Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa yhteiseksi kehittämis- ja toimenpideohjelmaksi. Yhteistyön arvioidaan tuottavan lisäarvoa mm. laajentamalla työllistymissektoria koko Lounaisrannikon alueelle. Näin molempien ammattikorkeakoulujen vaikuttavuusalueiden työpaikat ja työkulttuurit tulevat tutuiksi kummankin korkeakoulujen opiskelijoille. Yhdessä tekeminen luo yhteistä toimintaympäristöä opiskelijoiden laajemmalle verkostoitumiselle. Lisäksi tehokkaalla yhteistyöllä toimenpiteiden laatua ja kustannustehokkuutta lisätään. Ohjelman kokonaiskoordinaatiosta vastaa Turun ammattikorkeakoulu. Molempiin korkeakouluihin nimetään ohjelman toimenpiteistä vastaava projektipäällikkö sekä yhteinen ohjausryhmä, jossa on työnantajien edustajia mukana.

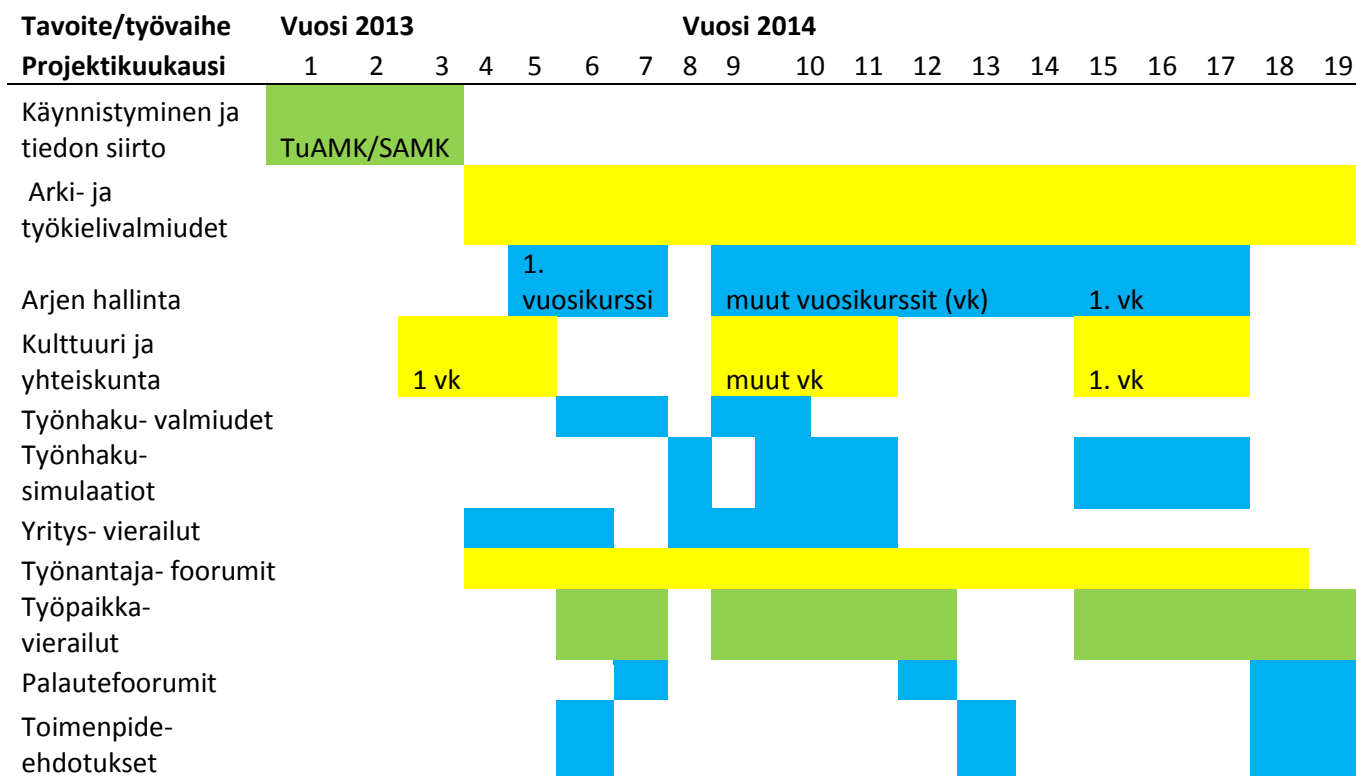
Projektin johtajana vararehtori Saara Lampelo.

Vararehtori Saara Lampelo

4. Toteuttamistapa

4.1. Työn vaiheet ja aikataulu

Ensimmäinen projektikuukausi on kesäkuu 2013, loppukuukausi on joulukuu 2014

4.2. Toimenpidekokonaisuudet

4.2.1. Arki- ja työkielivalmiudet

Projektin aikana opiskelija saa uusia keinoja ja lisämotivaatiota kielen opiskeluun ja toimivaksi todetut käytänteet otetaan käyttöön. Formaalien kielikurssien lisäksi kielenopetuksen välineitä ovat mm.:

- Tandem opiskelu
- Verkko-opiskelu: esimerkiksi kotisuomessa.fi (avautuu kesän aikana)
- Kielifoorumit
- Informaali kielenopiskelu ja itseopiskelu
- ”Kaupunkikävelyt” ja arjen toimintakieli

4.2.2. Arjen hallinta Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa: opiskelu, koti, terveys ja hyvinvointi, asuminen ja työssäkäynti

Projektin aikana vertais- ja opettajatutor toimintaa kehitetään erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamiseksi ja ohjaamiseksi. Opiskelijoiden neuvontaa ja suomenkielistä kommunikointia neuvotaan ja ohjataan arkisissa asioissa liittyen niin asunnon etsimiseen ja vuokraussopimuksiin, kaupassakäyntiin suomen kielellä, harrastustoimintaan ja opiskelijoiden hyvinvointiin, sekä ohjataan muissa opiskelijoiden

Vararehtori Saara Lampelo

arjen toimintaa parantavissa asioissa, jotta opiskelijoiden voimavarat keskittyisivät opiskeluun arjen hoituessa järjestelmällisesti.

4.2.3. Kulttuuri ja yhteiskunta

Projektin aikana järjestetään foorumeita ja luentoja eri teemoilla liittyen suomalaiseen työkuulttuuriin ja yhteiskuntakulttuuriin. Foorumit toteutetaan yhteistyössä opetushenkilökunnan ja yhteistyötahojen – yritysten ja järjestöjen – kanssa.

Esimerkkejä käsiteltävistä asiakokonaisuuksista:

- Kulttuurien ymmärtäminen niiden oppimisen lähtökohtana
- Suomalaisen kulttuurin erityispiirteet
- Kulttuurin vaikutus käyttäytymiseen esimerkiksi työyhteisöissä ja neuvottelutilanteissa; kulttuurienvälinen kommunikaatio
- Suomalainen yhteiskunta: Suomen lait ja säädökset sekä niiden noudattaminen
- Vaikuttaminen: Opiskelijajärjestöt; Alumnitoiminta työelämäverkostojen luojana

4.2.4. Työnhakuvalmiudet

Projektin aikana opiskelijoita valmennetaan Suomen työmarkkinoilla toimimiseen ja työnhakuvalmiuksien kehittämiseen suomalaisten työntajien lähtökohdista ja tarpeista sekä halutuista työvalmiuksista.

4.2.5. Työnhakusimulaatiot

Työnhakusimulaatioissa opiskelija saa aitoa palautetta elinkeinoelämän ja muiden työntajien edustajilta mallinnetussa tilanneympäristössä.

Simulaation aikana opiskelija:

- Vastaa työhakemukseen laatimalla hakemusta varten räätälöidyn motivaatiokirjeen ja CV:n
- Kohtaa elinkeinoelämän edustajan haastattelutilanteessa
- Saa palautetta hakemuksestaan
- Saa kannustavan arvioivaa palautetta haastattelusta ja omasta selviytymisestään kehittääkseen itseään

4.2.6. Yritysvierailut

Elinkeinoelämään tutustuminen toteutetaan pienryhmissä tapahtuvilla yritysvierailuilla. Vierailuilla käydään läpi yrityksen toimintakenttä sekä niitä osaamisia, joita yritys työntajana arvostaa. Yritystä ja muita työntajia pyydetään kertomaan mm. organisaation eettisistä arvoista, työtavoista ja -moraalista sekä kielitaito-odotuksista. Pienryhmärakenteen tarkoitus on rohkaista avointa dialogia. Vierailut tutustuttavat opiskelijan alueen elinkeinorakenteeseen ja lisäävät työ- ja tapakulttuurin tuntemusta. Lisäksi vierailujen toivottu vaikutus on madaltaa opiskelijoiden kynnystä ottaa yhteyttä yritykseen myöhemmin, esimerkiksi työharjoittelupaikkoja hakiessa. Koska ryhmän koko on pieni, toivotaan osallistujiksi valikoituvan juuri ne opiskelijat joilla on jo olemassa olevaa kokemusta tai mielenkiintoa vierailun kohteena olevan yrityksen toimintakenttään (match making).

4.2.7. Työntajafoorumit

Projektin aikana järjestetään foorumeita ja luentoja eri teemoilla liittyen suomalaiseen työkuulttuuriin – kuten työelämän formaaleihin sääntöihin sekä kirjoittamattomiin normeihin – ja kulttuurienväliseen

Vararehtori Saara Lampelo

kommunikaatioon. Foorumit toteutetaan yhteistyössä opetushenkilökunnan ja yhteistyötahojen – yritysten ja muiden työnantajien sekä järjestöjen – kanssa. Luennoille voidaan kutsua vierailevia luennoitsijoita sekä laaja-alaisesti kokeneita elinkeinoelämän ja -järjestöjen edustajia kertomaan mm. siitä, mitä työnantajat työntekijöiltään odottavat.

4.2.8. Työpaikkavierailut

Työtehtäviin ja -toimintaan tutustuminen työpaikoilla.

4.2.9. Palautefoorumit

Opiskelijat ja muut toimijat antavat palautetta, tulokset arvioidaan ja toiminnan kehittämiskohteet paikannetaan.

5. Hankkeessa syntyneet toimenpiteet ja hyvät käytänteet

Projektissa tunnustetaan työn aikana syntyviä toimenpiteitä ja hyviä käytänteitä, joihin on saatu hyvä palaute ja nähtävissä on haluttua vaikuttavuutta. Vaikuttavuutta mitataan aluksi opiskelijoiden motivaation parantumisella. Lopullisena mittarina käytetään opiskelijoiden työllistymistä sekä toimeentulon vakiinnuttamista.

6. Vaikuttavuuden seurannan mittarit ja menetelmät

Projektissa kehitetään menetelmiä opiskelijoiden työllistymisen ja toimeentulon seurantaan varten kohdenneltuja menetelmiä mm. opiskelijajärjestöjen, alumnien sekä korkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelujen yhteistyön tiivistämisellä tähän tarpeeseen vastaten. Vaikuttavuuden mittareina ovat opintojen keskeyttämisten väheneminen, tutkintojen nopeuttaminen, valmistumismäärät sekä opiskelijoiden tyytyväisyys- ja muut palautteet sekä työnantajien palautteet. Tilastollisina mittareina käytetään virallisia tilastoja sekä ammattikorkeakoulujen dokumentoitua tietoa ja palautteita.

7. Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Projekti laatii vuosittaisen toiminta ja tulosseurantaraportin sekä projektin päätyttyä loppuraportin. Loppuraportti sisältää yhteenvedon projektin tulosten kautta syntyneistä jatkotoimenpiteistä sekä hyvistä käytänteistä sekä niiden käyttöönotosta.

Vararehtori Saara Lampelo

8. Budjetti

Alla olevan budjetin mukaisesti yhteistyöprojektille Turun ammattikorkeakoulu anoo rahoitusta yhteensä 110 000€ OKM:n myöntämästä avustuksesta ja omarahoitusosuuden Turun kaupungin Turun ammattikorkeakoulun projektitoimintaan tarkoitettusta määrärahasta. Vastaavasti SAMKin osuus on laskettu sisältävän OKM:n avustusosuuden sekä SAMKin/Porin oman rahoitusosuuden, yhteensä 83 000 €.

Turun AMK					
Vuosi	2013	2014	Yhteensä	OKM	KH
Palkat					
				60 %	40 %
Koordinaatio/projektipäällikkö	25000	40000			
Työnantajakustannukset	6250	10000			
Yhteensä	31250	50000			
Palkkiot					
	6000	7000			
Palkat ja palkkiot yhteensä	37250	57000	94250		
Matkat					
	2950	3450	6400		
Sis. yhden ulkomaan matkan/v Bryssel 2 hklöä, opiskelijoiden bussimatka/SAMK					
Muut kulut					
	1700	2350	4050		
Liittyen foorumeihin, workshop-aiheistoihin					
Yleiskulut 5% palkoista					
			4712,5		
TuAMK yhteensä			<u>109412,5</u>	65647,5	43765
SAMK					
Vuosi	2013	2014			
Palkat					
Projektipäällikkö/SAMK	15400	36000			
	3850	9000			
	19250	45000			
Palkkiot					
	3000	4500			
Palkat ja palkkiot yhteensä			71750		
Matkat					
	2000	3000	5000		
Muut kulut					
	1000	2000	3000		
			3587,5		
SAMK yhteensä			<u>83337,5</u>		
Projekti yhteensä			192750		